

SDE+ 2012: VOORAL PERSPECTIEF VOOR WARMTEPROJECTEN

Op 3 november 2011 heeft minister Verhagen - door middel van een brief aan de kamer - laten weten de nieuwe ronde van de SDE+ vanaf 31 januari 2012 open te willen stellen. De SDE+ 2012 kent enkele veranderingen ten opzichte van de regeling uit 2011. De grootste verandering is de beschikbaarheid van SDE+ voor warmteprojecten. Ook gebruik van geproduceerde elektriciteit en warmte binnen het eigen bedrijf zal in 2012 subsidiabel worden. Het inhalen van gemiste subsidiabele productie - het zogeheten banking - is ook nieuw. De openstelling zal dit jaar in vijf fasen gebeuren met voor de verschillende categorieën de volgende bedragen:

- Elektriciteit: van 7 cent per kWh in fase I tot 15 cent per kWh in fase V
- Groen Gas: van 48,3 cent per Nm³ in fase I tot 103,5 cent per Nm³ in fase V
- Warmte en WKK: van 19,4 euro per GJ in fase I tot 41,7 euro per GJ in fase V

De kamer zal zich op 5 december beraden over de SDE+ 2012, waarna de definitieve regeling bekend zal worden gemaakt. De kamerbrief is te downloaden op onze website <http://tinyurl.com/kamerbriefsde2012>.

VEEL LOF OP BIO-ENERGIEDAG OOST-NEDERLAND VOOR PROVINCIE

Er gebeurt ontzettend veel op het gebied van bio-energie in Oost-Nederland. Dat bleek op donderdag 3 november op de goed bezochte Bio-energiesdag Oost-Nederland. Aan daadkracht geen gebrek, zo viel op te merken in het provinciehuis te Zwolle, en aan plannen ook niet. Veel aandacht daarom voor

het energiefonds van de provincie Overijssel die deze plannen mogelijk moet maken. Binnen het fonds zal 150 miljoen beschikbaar komen voor investeringen in nieuwe energiebronnen zoals biomassa. Het bedrijfsleven reageerde uiterst enthousiast op de plannen. *"De provincie stelt ontzettend veel middelen ter beschikking, dat is uniek in Nederland, we moeten nu als bedrijven aan de slag en initiatieven gaan ontwikkelen"*, aldus voorzitter Nico Schiphorst van het Bio-energiecluster Oost-Nederland. Gedeputeerde Rietkerk was ook lovend over de samenwerking met het bedrijfsleven en is blij met de nieuwe afspraken die de provincie heeft kunnen maken met het Bio-energiecluster Oost-Nederland. Op een feestelijke wijze werd het nieuwe convenant getekend. In het convenant wordt het bedrijfsleven opgeroepen om nieuwe projecten te realiseren en de provincie om zich in te zetten voor een gezond investeringsklimaat voor bio-energie.

Uiteraard was er op de Bio-energiesdag veel aandacht voor groen gas. Veel mest en veel ander organisch materiaal is nog beschikbaar om gas van te maken. Hier wordt in Oost-Nederland zwaar op ingezet. Afvalbedrijven Attero en Twence zijn al druk bezig

met het halen van gas uit groente, fruit en tuinafval. In Wijster wordt het gas opgewerkt tot aardgaskwaliteit en in Hengelo wordt er groene stroom en duurzame warmte uit gemaakt. Ook veel aandacht over de plannen voor een groen gas netwerk in Salland dat zich ook zal richten op de kleine agrarische producenten van biogas uit mest. Henk Kwast van Bruins & Kwast Biomass Management BV, zag nog veel hobbels op de weg als het ging over het winnen van biomassa uit onderhoud van bos en landschap. De vraag moet omhoog. Veel regelgeving zit groei in de weg. *"Maar de prijzen worden wel beter, vooral nu Duitsland hard aan onze biomassa begint te trekken, daardoor komt de markt op gang."* De presentaties van de bio-energiesdag zijn te downloaden op de volgende pagina <http://tinyurl.com/74cdf3a>.

DUITSE INTERESSE VOOR MICROFERM

In het kader van het uitwisselingsprogramma met Duitsland, bezochten op 22 november 2011, op uitnodiging van het Bio-energiecluster Oost-Nederland, een vijftal Duitse partijen de Microferm in Langeveen, de boerderijvergister van HoSt. Voor de bezoekers was het moeilijk te begrijpen dat het systeem zonder mais kon werken. De Duitse markt blijft hectisch voor de Duitse bouwers van vergisters: dus geen tijd voor bier en bitterballen waar de organisatie voor had gezorgd. Die lieten de mannen staan om weer zo snel mogelijk in die Heimat aan de slag te gaan.

BIO-ENERGIEPARTIJEN OPENEN YOUTUBE KANAAL

Het is belangrijk dat het brede publiek ook kennis neemt van de mogelijkheden van bio-energie. Het Bioenergiecluster Oost-Nederland heeft daarom een YouTube kanaal geopend over bio-energie. Op het kanaal zijn films te vinden die de bio-energiepartijen zelf hebben gemaakt of waaraan zij een bijdrage hebben geleverd. Zo zijn er onder meer films te vinden over vergisting en energie uit snoeihout. Recentelijk is ook een verslag met interviews van de Bio-energiesdag Oost-Nederland toegevoegd. Het kanaal is te vinden op <http://www.youtube.com/bioenergiecluster>.

Bent u in het bezit van films die geschikt zijn voor het kanaal of wilt u de huidige films gebruiken voor presentaties, neemt u dan contact met het cluster op.

BIO-ENERGIEPARTIJEN ENTHOUSIAST OVER SNOEIHOUD, SOMBER OVER GROEN GAS

Groot enthousiasme bij de investeringsbijeenkomst over warmte en koude uit biomassa, somberheid troef bij de bijeenkomst over groen gas. Bij de sessie over vloeibare biobrandstoffen was de stemming er ergens tussenin. Drie bijeenkomsten zijn in november door BEON georganiseerd om initiatieven op elkaar af te stemmen voor het Energiefonds van de provincie Overijssel. Met dit Fonds worden de kansen verbeterd, maar het grootste deel van de haalbaarheid en financierbaarheid van plannen blijft toch afhangen van de SDE+. En die biedt wisselende perspectieven afhankelijk van proces en product. Het bestuur van BEON wil nu een analyse hoe de haalbaarheid van groen gas projecten kan worden verbeterd. En uiteraard een actieplan.

MOOI EENSTEMMIG KIEMT CONGRES MET WEINIG DIEPGANG EN ACTIE

Onderwijs, onderzoek, ondernemers moeten samen met overheid zich gaan richten op biobased economy en smart grids. Dit staat in het GOLDMINE energie plan van Oost-Nederland dat centraal stond op het kiEMT congres, dat deze week werd gehouden in Deventer. Met dit plan hoopt ons landsdeel een rol van betekenis te kunnen spelen in de energiesector, een economische sector die door de Rijksoverheid is aangemerkt als topsector. Oost-Nederland loopt ver vooruit, aldus de Vries, topambtenaar van EL&I, het taalgebruik in het plan is wollig, maar het initiatief tot bundeling van krachten is goed. Gedeputeerden uit de twee provincies, de heer Rietkerk en mevrouw Traag, net terug van een gezamenlijke reis naar Brussel, traden eensgezind op en ondersteunden van harte het plan. Bezoekers van het congres misten echter pit op het congres. Geen boude uitspraken, geen zorgwekkende analyses, geen scherpe gezamenlijke acties. Debatten kregen niet de diepgang die was gehoopt.

BUSINESS MEETS BIO-ENERGIE

Van 23 tot 25 november vond op voormalig vliegbasis Twenthe de beurs Business Meets Twente plaats. BEON en bio-energiepartijen BTG, DVEP, Kara, Plegt Biodiesel en Twence waren aanwezig met een gezamenlijke stand. Bio-energie is nog weinig bekend, dat bleek uit veel vragen die door voorbijgangers werden gesteld. De beurs werd slecht bezocht, maar wie er was, heeft uitstekend kennis kunnen nemen van het groeiend belang van de sector in Oost-Nederland.

GELDERLAND OOK AAN DE SLAG MET INVESTERINGSFONDS

Het coalitieakkoord van de provincie Gelderland spreekt over het instellen van een revolverend fonds van 100 miljoen euro, waarmee geïnvesteerd kan worden in allerlei projecten. Het is een hele klus om dat voor elkaar te krijgen, dus als tussenoplossing heeft Gedeputeerde Staten voorgesteld om alvast 10 miljoen euro beschikbaar te maken voor participaties, achtergestelde leningen en garanties in 2012. Het budget is primair beschikbaar voor de sectoren Food, Health en Energie- en Milieutechnologie. Voor het financieren van innovatieve bedrijven en innovatieprojecten is 7 miljoen euro beschikbaar. De overige 3 miljoen euro gaat naar investeringen in de infrastructuur voor duurzame energie.

BRAND BIJ TWENCE

Dat ook het opwekken van bio-energie niet helemaal vrij is van risico's bleek maandag 28 november maar weer. Door het losschieten van een hydraulische leiding van de houtversnipperaar op het terrein van Twence kon het in de open lucht opgeslagen B-hout vlamvatten. De brandweer was snel ter plaatse en had het vuur binnen 45 minuten onder controle. Daardoor ging maar relatief weinig hout verloren. Helaas kan er nu echter geen bio-energie meer mee worden opgewekt.

CONTACT

Frans Feil
Cluster coördinator Bio-energiecluster Oost-Nederland

coordinator@bioenergieclusterootnederland.nl

T: 053 – 486 1195

M: 06 – 51121817